

doortastendheid niet in voldoende mate op. Hij identificeerde zich volledig met de 'oude' burgemeesters, benoemde zonder overleg met Brussel of Londen een waarnemend commissaris der koningin in Gelderland (mr. E. H. J. baron van Voorst tot Voorst) en raakte mede door dat alles in een aantal conflicten verwickeld met de militaire commissaris voor Nijmegen, de energieke Blaauw; er ging een reeks van klachten naar Brussel, o.m. inhoudend dat van Everdingen, aldus een uit eind oktober daterend rapport van Homan, 'nog *niemand* gezuiverd' had.¹ Kruls zond toen zijn sous-chef, Posthumus Meyjes, op onderzoek uit. Gevolg was dat van Everdingen naar Londen werd teruggestuurd waar hij als een diepgegriefd man aankwam, en dat Blaauw tevens militair commissaris voor Gelderland werd.

★

Mede doordat in de meeste gemeenten de 'oude' wethouders gehandhaafd werden of terugkeerden, stuitte de zuivering van de gemeentepersonelen, voorzover het leden van die personen betrof die niet 'fout' waren geweest, op grote moeilijkheden. Bevoegd tot die zuivering waren de commissarissen van de koningin maar zij droegen die bevoegdheid aan de gemeentebesturen over. In de praktijk betekende dat veelal dat burgemeesters en wethouders van wie tijdens de bezetting op verzetsgebied weinig was uitgegaan, voor die zuivering moesten zorgdragen. Talrijke illegale werkers, toch al teleurgesteld door het feit dat er krachtens de Londense regeling weinig fris bloed in de gemeentebesturen was gekomen, namen hier aanstoot aan en liepen met hun klachten naar het Militair Gezag. In een poging, verdere verdeeldheid te voorkomen, bevorderde het Militair Gezag vervolgens dat voor de zuivering commissies werden benoemd waarin telkens mede plaatselijk goed bekende illegale werkers waren opgenomen. Daarmee waren alle moeilijkheden niet opgelost. De zuiveringscommissies waren afhankelijk van de verstrekte informatie en 'de klachten die van de zijde van het publiek moesten komen, kwamen', aldus het eindverslag van het Militair Gezag,

'zeer spaarzaam binnen. 'Men' wilde geen aanklager zijn. Als redenen werden hiervoor aangevoerd: a. afkeer van het stelsel van spioneren en aanbrengen; b.

¹ H. P. Linthorst Homan: 'Memorandum voor de Chef Staf', 25 okt. 1944 (a.v., doos 11, no. 1020).